

Papa Francisc

Mesaje pline de compasiune și gingășie

Redactare: Andreya Oti
Tehnoredactare: Liviu Stoica
Corectură: Brândușa Zărnescu
Design copertă: Andra Penescu

MESAJE PLINE DE COMPASIUNE ȘI GINGĂȘIE

Papa Francisc

© Dicastero per la Comunicazione-Libreria Editrice Vaticana

Copyright © 2023 Editura **ALLFA**

Toate drepturile rezervate.

Descrierea CIP poate fi consultată la Biblioteca Națională a României,
Bd. Unirii nr. 22, sector 3, cod poștal 030833, București.

ISBN: 978-606-783-104-7 (soft cover);
978-606-783-105-4 (hard cover)

Grupul Editorial **ALL**:

Bd. Constructorilor nr. 20A, et. 3,

sector 6, cod 060512 – București

Tel.: 021 402 26 00

Fax: 021 402 26 10

www.all.ro

Editura **ALLFA** face parte din **Grupul Editorial ALL**.

www.all.ro

/editura.all

@edituraall

Papa Francisc

Mesaje pline de compasiune și gingășie

CUPRINS

<i>Prefață</i>	ix
<i>Cuvânt-înainte</i>	xi
I. Visuri-Aspirații	1
II. Dezvoltare personală	11
III. Vocație. Misiunea vieții	33
IV. Relația cu Dumnezeu	37
V. Rugăciune. Meditație. Adorație	45
VI. Iubirea divină. Iubirea în cuplu	55
VII. Iertarea	67
VIII. Milostenie. Caritate	73
IX. Familia. Căsătoria	85
X. Educația	109
XI. Recunoștință. Adorație divină	125
XII. Solidaritate. Îngrijire	131
XIII. Speranța creștină	151
XIV. Umanism. Altruism	159
XV. Etica	173
XVI. Tineri. Copii	183
XVII. Bătrâni. Bunici	211
XVIII. Femeia. Mama	219
XIX. Săracii. Marginalizați ai societății	223

XX.	Bolnavii	231
XXI.	Relația cu Creația și cu Mama-Pământ – Casa noastră comună	235
XXII.	Munca	245
XXIII.	Politică. Guvernământ. Relații internaționale	257
XXIV.	Pace	283
XXV.	Comunicare	293
XXVI.	Mediul digital	301
XXVII.	Unitate în diversitate	305
XXVIII.	Exploatarea omului de către om	313
XXIX.	Patima consumului. Corupție	319
XXX.	O lume mai bună	335
	<i>Note</i>	367

PREFAȚĂ

Volumul de față conține aforisme, cugetări și sfaturi înțelepte ale Papei Francisc. Avem de-a face cu o culegere de cuvinte memorabile ale unui om pe măsură, iar selecția oferită cititorilor de limbă română este meritorie în cel puțin trei sensuri.

În primul rând, această selecție presupune parcurgerea unui volum imens de texte și înregistrări. Numai site-ul www.magisteriu.ro a adunat până la momentul redactării acestei introduceri peste 1700 predici, discursuri, audiențe generale, enciclice, exortații, scrisori și mesaje ocazionale semnate „Papa Franciscus“, în primii săi nouă ani de pontificat. Un efort cu totul respectabil depus de autorii acestei culegeri, inclusiv din punct de vedere spiritual, dacă ne amintim dictonul de inspirație mistică renană și ignațiană, potrivit căruia, „cine nu caută peste tot nu găsește nicăieri“.

În al doilea rând, selecția implică delimitarea aforistică a citatelor, întrucât aceasta însemna inițial *aphorismós*: „Ceea ce se distinge, ce este separat, delimitat“. Or, captarea citatelor implică în amonte să te lași „prins“ de fascinația lor; Walter Benjamin spunea despre citate că ele sunt asemenea tâlharilor care te surprind pe drum și, după ce te „izbesc“ prin impactul lor, te fac să vezi altfel tot ce urmează în viața ta. Și în acest sens, delimitarea citatelor este dată de formularea apoftegmatică a unor perle de înțelepciune concentrate în puține cuvinte. Din mulțimea de exemple, amintim aici unul singur: „Apropiere, compasiune și gingășie. Acesta este stilul lui Dumnezeu. Și acesta este stilul unui om spiritual care se străduiește să fie fidel“.

În fine, deși nu în ultimul rând, culegerea oferită este ordonată prin grupare tematică. Textele căutate și delimitate au fost ulterior „clasificate“ în funcție de treizeci de subiecte, enunțate sub forma unor cuvinte-cheie sau tag-uri: de la „visuri și aspirații“ până la pledoaria pentru „o lume mai bună“. Aceasta este

o formă adamică de a „da nume creaturilor“ sau „de a spune lucrurilor pe nume“. Și lucrul acesta este cu adevărat simptomatic pentru Jorge Maria Bergoglio, un om în trei înțelesuri ale cuvântului: ca om de stat (Vaticanul), ca om al Bisericii și ca om al lui Dumnezeu, care are darul „parrhesiei“, de a spune curajos ceea ce anunță, ceea ce denunță și, mai ales, ceea ce renunță.

Iată de ce încurajăm cititorii să se apropie de cuvintele Papei Francisc, „alese și culese“ cu atâta sârg de echipa acestui proiect: pentru că lecturarea și meditația lor pot transforma „culegerea“ de cuvinte într-un „colegiu“ virtual („cum leggere“ – citire împreună), adică locul unde cuvântul, care te surprinde și te fascinează prin înțelepciunea lui, nu te mai lasă să trăiești la fel cum o făceai înainte.

Marius Taloș SJ

CUVÂNT-ÎNAINTE DIN PARTEA ECHIPEI DE PROIECT

Volumul de față cuprinde o selecție de aforisme, cugetări și sfaturi morale de înțelepciune, utile nouă tuturor, culese din cuvântările Papei Francisc, oferite public, cu multiple ocazii, în perioada anilor 2013-2021.

În special vom descoperi o viziune pozitivă, optimistă, revoluționară asupra vieții și condiției umane, precum și un îndemn la regăsire de sine, la reformă morală a omului și societății, la asumarea misiunii existențiale dată prin mandat divin fiecăruia dintre noi, precum și un îndreptar de virtuți necesare realizării acesteia. La loc de frunte desigur, tronează iubirea – fără de care nimic nu e posibil în lumea noastră – relația directă, personală, cu Dumnezeu și cu întreaga Creație (Mama Pământ și toate ființele, copiii ei).

Alături de acestea, alte câteva zeci de teme fundamentale ale ființei umane și societății noastre sunt abordate cu mare profunzime și pasiunea specifică Papei, cu dăruirea, dragostea și apropierea față de om, cu prioritate față de tineri, în mijlocul cărora se simte cel mai bine și cărora li se adresează cu prioritate toate învățăturile volumului de față.

Dar cu toții suntem invitați să gustăm din cupa înțelepciunii oferită de cele peste 350 de pagini ale volumului de față, ca să ne fie elixir pentru sufletele, îndreptar pentru conștiință și suport pentru strădaniile personale de a merge curați și demni pe cărarea care urcă spre o condiție umană superioară și o societate mai bună.

Cartea este totodată și un omagiu de conștiință adus Sanctității Sale, Papa Francisc, un om hărăzit cu darul lui Dumnezeu să fie deopotrivă o lumină în noaptea de patimi a lumii noastre, precum și un far călăuzitor (prin fapta și vorba sa plină de înțelepciune) în haosul valoric al vremurilor pe care le străbatem azi, un agent neobosit în a ajuta al trezirea conștiințelor umane și la îndreptarea faptelor noastre pentru a construi împreună o lume mai bună, care să funcționeze pentru toți, în perfectă armonie cu legile divine și cu toate ființele din Casa noastră comună – Mama Pământ.

Volumul este rezultatul unui proiect realizat de echipa aparținătoare consorțiului de instituții comunitare compus din: Multicultural Business Institute (<https://mcb-institute.org/>); Institutul Delphy pentru Dezvoltare Umană și Comunitară (<https://delphy-institute.org/>); Academia Elitelor, Modelelor și Valorilor (<https://elite.mcb-institute.org/>); și, respectiv Platforma Națională „Valori Românești“ (<http://www.valori.mcb-institute.org/>), cu suportul financiar al sponsorului principal NTT DATA Romania (<https://ro.nttdata.com/>). Tuturor le mulțumim și pe această cale.

Totodată, recunoștința noastră se îndreaptă cu deosebire către: dott.ssa Francesca Angeletti (Vatican), Pr. Henryk Urban SJ (Cluj-Napoca), Pr. Marius Taloș SJ (București) – ambii membri ai Societății lui Isus din România (<https://www.iezuiti.ro/>), Prof. h.c. Dr. Daniel Metz (Cluj-Napoca) și respectiv Marius Nicoară (Cluj-Napoca).

Deosebite mulțumiri aducem conducerii și întregii echipe a Grupului Editorial ALL (<https://www.all.ro/>) pentru că au pus tot sufletul, profesionalismul și resursele lor, spre a face ca această carte să poată ajunge la cât mai mulă lume din țară și Diaspora.

Textele din care au fost extrase aforismele conținute în volum, au fost preluate – în formula traducerilor oficiale realizate de traducătorul autorizat pentru limba română din partea Bisericii Catolice în România și a Statului Vatican – de pe portalurile oficiale administrate de Biserica Catolică în România: <http://ercis.ro/>; <https://www.magisteriu.ro/>; <https://basilica.ro/>

Am grupat citatele pe o serie de categorii deja cunoscute publicului, urmărind să păstrăm tradiția deopotrivă din înregistrările oficiale de pe site-urile amintite, cât și din sintagmele utilizate de administratorii comunicării și diseminării cuvântărilor Papei Francisc, în lume și în România. Totuși, în cadrul fiecăreia dintre aceste categorii, cititorii vor avea bucuria să regăsească sfaturi și cugetări complexe, care depășesc cu mult granițele acestor tematici, practic fiecare pagină din volum fiind un deliciu pentru oricine, indiferent unde ar deschide la un moment dat cartea.

Suntem siguri că volumul de față este unul care merită ținut sub căpătâi și purtat mereu cu noi; o carte ca o fântână la care să revenim mereu în călătoria noastră pe drumul vieții, atunci când sufletul obosit are nevoie de un elixir revigorator, sau de un strop suplimentar de putere și elan vital, pentru realizarea cu succes a misiunii existențiale dată prin mandatul divin fiecăruia în această viață și lume.

Vă dorim lectură plăcută!

*Cu iubire și credință,
Echipa de proiect*

Capitolul I

Visuri-Aspirații

Dragi tineri, iubiți frați și surori, să nu renunțăm la visurile mari. Să nu ne mulțumim cu ceea ce trebuie să facem. Domnul nu vrea să ne restrângem orizonturile, nu ne vrea parcați la marginile vieții, ci mereu în cursă spre ținte înalte, cu bucurie și cu îndrăzneală. Nu suntem făcuți pentru a visa vacanțe sau plăcute sfârșituri de săptămână, ci pentru a împlini visurile lui Dumnezeu în această lume. El ne-a dat puterea să visăm pentru a îmbrățișa frumusețea vieții.

Iar faptele de milostenie sunt faptele cele mai frumoase ale vieții. Faptele de milostenie ajung chiar în centrul visurilor noastre mari. Dacă visezi la adevărata glorie – nu cea glorie a lumii care vine și trece, ci la gloria lui Dumnezeu – aceasta este calea: faptele de milostenie dau glorie lui Dumnezeu mai mult decât orice alt lucru. Ascultați bine: faptele de milostenie dau glorie lui Dumnezeu mai mult decât orice alt lucru. La sfârșitul vieții, pentru faptele de milostenie vom fi judecați.¹

Astăzi, adevărata originalitate, adevărata revoluție înseamnă răzvrătirea împotriva culturii efemerului, înseamnă a merge dincolo de instinct, dincolo de clipă, înseamnă a iubi toată viața și cu toată ființa. Nu suntem aici pentru a trăi mediocru, ci pentru a face din viață o acțiune însemnată. Fiecare dintre voi se poate gândi desigur la mari destine – citite poate într-un roman, văzute într-un film de neuitat sau ascultate într-o relatare emoționantă. Dacă vă gândiți, în istoriile mari există mereu două ingrediente: unul este iubirea, celălalt este eroismul. Merg împreună mereu. Pentru a da vieții însemnatate este nevoie de amândouă: de iubire și de eroism.

Să privim la Isus, să privim la Răstignit, și le vom vedea pe amândouă: o iubire nemărginită și curajul de a-Și da viața până la sfârșit, fără jumătăți de măsură. Vă rog, să nu lăsăm zilele vieții să treacă precum episoadele unei telenovele.²

Dragi tineri, îndrăzniți lucruri mari! Visați să schimbați lumea! Visați să faceți țara voastră în fiecare zi mai bună! Nu renunțați!

Prin acest angajament, este important, este necesar să deschideți inima și mintea la speranța pe care o dă Isus. Niciodată să nu uitați că această speranță este obținută cu trudă; speranța știe să sufere pentru a duce la capăt un proiect, însă nu uitați că tot ea dă viață, este rodnică. Și cu această speranță nu veți trăi în zadar, ci veți da viață celorlalți, veți sluji patria, veți sluji Biserica, veți înfăptui lucruri mari. Cum așa? Pentru că speranța îi cheamă pe toți să construiască „prietenia socială“, chiar dacă oamenii gândesc diferit.

Nu este necesar ca toți să gândească la fel, nu, nu; dar toți trebuie să se unească în „prietenia socială“, chiar dacă fiecare gândește altfel sau are altă convingere. Însă toți au ceva în comun: această dorință de a visa și această iubire față de patrie. Egali și diferiți – important este să construim „prietenia socială“ cu toții. A face punți, a munci în comun. A face punți!

Vreunul dintre voi va putea să-mi spună: „Și cum pot eu să fac o punte dacă nu sunt nici tâmplar, nici inginer?“ Toți putem face punți, cu ajutorul cuvântului, cu dorința, cu inima. Iar acum vă invit să construiți o punte umană, prima punte care s-a clădit în istorie: dați-vă mâna. Întindeți brațul și dați-vă mâna. Faceți asta! Și astfel, deja, toți uniți, cu mâna întinsă, dăm mărturie că vrem să facem punți și să muncim în comun.³

Vârsta voastră este una de schimbări incredibile, în care totul pare posibil și imposibil în același timp. Vă îndemn cu toată forța: rămâneți tari în drumul credinței, cu speranță puternică în Domnul. Aici se află secretul drumului! El ne dă curajul de a merge împotriva curentului. Ascultați bine, tineri ai zilelor noastre: a merge împotriva curentului! Acest lucru face bine inimii, dar este nevoie de curaj pentru a merge împotriva curentului. El ne dă acest curaj! Cu El putem săvârși lucruri mari; ne va face să simțim bucuria de a fi discipolii Săi, martorii Săi.

Pariați pe idealurile mari, pe lucrurile mari. Noi, creștinii, nu am fost aleși de Domnul pentru lucruri mărunte. Mergeți tot mai departe, spre lucrurile mari. Jucați viața pe cartea marilor țeluri!⁴

De unde se pornește în realizarea unui mare vis? De la marile alegeri. În momentul judecății finale, Domnul se va baza pe alegerile noastre. Pare aproape că nu va judeca: doar va despărți oile de capre. Însă a fi buni sau răi depinde de noi. Dumnezeu ia seama numai la consecințele alegerilor noastre, le aduce la lumină și le acceptă.

Așadar, viața este timpul alegerilor mari, decisive, veșnice. Alegeri banale duc la o viață banală, alegeri mari dau vieții măreție. De fapt, noi devenim ceea ce alegem, în bine și în rău. Dacă alegem să furăm, vom fi hoți, dacă alegem să ne gândim la noi înșine, ajungem egoiști, dacă alegem să urăm, vom umbla nefericiți, dacă alegem să petrecem ore în fața telefonului mobil, devenim dependenți. Însă dacă îl alegem pe Dumnezeu, devenim în fiecare zi mai demni de a fi iubiți, și dacă alegem să iubim, devenim fericiți. Așa este, pentru că frumusețea alegerilor depinde de iubire. Nu uitați asta.

Isus știe că dacă trăim închiși în noi înșine și indiferenți, rămânem paralizați, însă dacă ne dedicăm celor din jur, devenim liberi. Stăpânul vieții ne vrea vii și ne descoperă secretul vieții: viața se posedă numai dăruind-o. Și aceasta este o regulă de aur: viața se posedă, acum și veșnic, numai dăruind-o.⁵

Însă marile alegeri generoase nu sunt amenințate numai de îndoieli și motive de moment, ci există atâtea alte obstacole, obstacole de toate zilele. Există febra consumului, care narcotizează inima cu lucruri de prisos. Există obsesia distracției – aceasta pare singura cale de a scăpa de probleme. Dar este, în fapt, numai o amânare a problemei. Există grija față de propriile nevoi, uitând obligația de a ajuta pe ceilalți. Și după aceea există marea iluzie cu privire la iubire, care pare ceva de trăit în funcție de emoții, pe când, a iubi este în special dăruire, alegere și jertfă.

Mai ales astăzi, a alege înseamnă a nu ne lăsa domesticii de nevoia de acceptare, înseamnă a nu ne lăsa anesteziați de mecanismele consumului care alungă originalitatea, înseamnă a ști să renunțăm la aparențe și la măști. A alege viața înseamnă a lupta împotriva mentalității lui „folosește-și-aruncă” și a lui „totul-și-numaidecât”, pentru a ne conduce existența spre destinația cerului, spre visul lui Dumnezeu. A alege viața înseamnă a trăi; și noi suntem născuți pentru a trăi, nu pentru a vegeta. Acest lucru l-a spus un tânăr ca voi [fericitul Pier Giorgio Frassati]: „Eu vreau să trăiesc, nu să vegetez”.⁶

În fiecare zi, atâtea alegeri se înșiră în fața inimii. Aș vrea să vă dau un sfat pentru a vă ajuta să alegeți bine. Dacă privim înăuntru nostru, vedem că în noi apar frecvent două întrebări diferite. Una este: *Ce-mi convine să fac?* Este o întrebare care adesea înșală, pentru că insinuează că important este să ne gândim la noi înșine și să ne satisfacem toate voințele și impulsurile care ne vin. Însă întrebarea pe care Duhul Sfânt o sugerează inimii este alta: *Ce îți face bine?* Aici se află alegerea de zi cu zi: *ce anume îmi convine să fac* sau *ce anume îmi face bine?* Din această cercetare interioară se pot naște alegeri banale sau alegeri de viață, doar de noi depinde. Să privim la Isus, să-I cerem curajul de a alege ceea ce ne face bine, pentru a păși în urma Lui, pe calea iubirii. Și să găsim bucuria pentru a trăi, și nu pentru a vegeta.⁷

Visurile sunt importante. Ne deschid larg ochii, ne ajută să cuprindem orizontul, să cultivăm speranța în fiecare acțiune zilnică. Iar visurile tinerilor sunt cele mai importante. Un tânăr care nu știe să viseze este un tânăr anesteziat; nu va putea înțelege viața, forța vieții. Visurile te trezesc la viață, te duc cât mai departe, sunt stelele cele mai luminoase, cele care indică drumul omului în lume. Iată, voi aveți în inimă aceste stele strălucitoare care sunt visurile voastre, sunt responsabilitatea voastră și comoara voastră. Prefaceți-le în viitorul vostru! Și aceasta este lucrarea pe care voi trebuie să o îndepliniți: să transformați visul de astăzi în realitatea de mâine. Aici este nevoie de curaj: curajul în fața împotrivirilor, a dificultăților, în fața a tot ceea ce poate stinge visul.⁸

Si Biblia ne spune că *visurile mari* sunt cele capabile să rodească, adică să semene pace, să semene fraternitate, să semene bucurie. Iată, acestea sunt visuri mari pentru că îi cuprind pe toți prin NOI.

Odată, un preot mi-a pus o întrebare: „Spuneți-mi, care este contrariul lui «eu»?“. Și eu, naiv, am alunecat în capcană și am răspuns: „Contrariul lui eu este «tu».“ „Nu, părinte: aceasta este sămânța războiului. Contrariul lui «eu» este «noi»“. Dacă eu spun: contrariul ești tu, fac război. Dacă eu spun: contrariul egoismului este „noi“, fac pacea, comuniunea, promovez visul prieteniei, al reconcilierii. Gândiți-vă: adevăratele visuri sunt visurile lui „noi“.

Marile visuri includ, implică, sunt extrovertite, împărtășesc, generează viață nouă. Și, pentru a rămâne așa, au nevoie de un izvor inepuizabil de speranță, de un Infinit care suflă asupra lor și le dă amploare. Visurile mari au nevoie de Dumnezeu pentru a nu se prefăce în miraj sau în delir de atotputernicie.

Tu poți visa lucruri mari, dar este periculos să le visezi singur, pentru că poți cădea în delirul atotputerniciei. Însă cu Dumnezeu, să nu-ți fie frică: mergi înainte! Visează lucruri mari.⁹

De multe ori am auzit spunându-se că voi sunteți viitorul. Viitorul se află în mâinile voastre, într-adevăr, pentru că noi rămânem și voi urmați. Însă atenție să fiți un viitor solid, un viitor rodnic, un viitor care să aibă rădăcini. Unii visează un viitor utopic: „Nu, gata cu trecutul, istoria deja a trecut; un *nu* la ceea ce a fost înainte. Viitorul acum începe“. Acum nu începe nimic. E o păcăleală. Bernárdez, poetul nostru, încheie un vers spunând: „Tot ceea ce a înflorit pe copac trăiește din ceea ce zace îngropat.“. Întoarce-te la rădăcini și hrănește viitorul tău de acolo de unde îți vine seva: nu renega istoria patriei tale, nu te lepăda de trecutul familiei tale, nu-ți abandona bunicii. Caută rădăcinile,

caută istoria! Și de acolo începe să construiești viitorul. Iar acelora care îți spun că „eroii naționali deja s-au dus sau că nu mai au importanță, că acum începe totul din nou“, nu ai decât să le râzi în față. Aceia sunt mășcăricii istoriei.¹⁰

Când așteptați iubirea, să nu visați la efecte speciale. Special este fiecare dintre voi. Fiecare dintre voi este special. Fiecare este un dar și poate face din viață, din propria viață, un dar. Ceilalți – societatea, săracii – vă așteaptă. Năzuți la o frumusețe care să meargă dincolo de aparență, dincolo de machiaj, dincolo de tendințele modei. Năzuți fără frică să formați o familie, să dați naștere la copii și să-i educați, să petreceți o viață împărțând-o cu o altă persoană, fără să vă rușinați de propriile fragilități, pentru că el sau ea le primește și le iubește – te iubește așa cum ești. Aceasta este iubirea: a-l iubi pe celălalt așa cum este. Și cât de frumos este acest lucru!

Visurile pe care le avem ne arată viața pe care o dorim. Marile visuri nu înseamnă automobilul puternic, haine la modă sau vacanță deșănțată. Nu dați ascultare celui care vă vorbește despre visuri și, în schimb, vă vinde iluzii. Una este visul, a visa, și altceva este a avea iluzii. Aceștia care vând iluzii vorbind despre vis sunt *manipulatori de fericire*. Am fost creați pentru o bucurie mai mare: fiecare dintre noi este unic și vine în lume pentru a se simți iubit în unicitatea sa și pentru a iubi pe ceilalți așa cum nimeni nu poate s-o facă în locul său. Nu se trăiește stând pe banca de rezerve pentru a fi rezerva altuia. Nu, ci fiecare este unic în ochii lui Dumnezeu.

Nu vă lăsați „omologați“. Nu suntem făcuți în serie, suntem unici, suntem liberi și suntem în lume pentru a trăi o istorie de iubire, de iubire cu Dumnezeu, pentru a îmbrățișa curajul de a face alegeri îndrăznețe, pentru a ne asuma minunatele riscuri ale iubirii.¹¹

Da, este adevărat, dar – îmi veți spune voi – lumea gândește altfel. Se vorbește mult despre iubire, dar, în realitate, este în vigoare un alt principiu: *fiecare pentru sine*. Dragi tineri, nu vă lăsați amăgiți de acest lucru, de ceea ce ne împiedică să progresăm, de răul care se dezlănțuie. Nu lăsați să vă izoleze tristețea, nu vă lăsați descurajați de resemnarea celui care spune că nimic nu se va schimba vreodată. Dacă ajungem să ne spunem asta, ne îmbolnăvim de pesimism. Și voi cunoașteți tineri pesimiști? Ați văzut ce față are un astfel de tânăr? O față posomorâtă, plină de amărăciune. Pesimismul ne îmbolnăvește de mâhnire, ne îmbătrânește pe dinăuntru. Și astfel îmbătrânim de tineri. Astăzi există atâtea forțe de dezbinare, atâția care învinovățesc pe toți și totul, amplificatori de negativitate, profesioniști ai văicăreliei. Nu-i ascultați! Nu!

Pentru că plângerea și pesimismul nu sunt creștine; Domnul detestă tristețea și victimizarea.

Nu suntem făcuți pentru a ține capul în jos, ci pentru a ridica privirea la cer, la ceilalți, la societate.¹²

Visurile cele mai frumoase se duc la capăt cu speranță, răbdare și angajare, renunțând la grabă. În același timp, nu trebuie să încremenim din cauza nesiguranței, nu trebuie să ne fie frică de riscuri și de greșeli. Mai degrabă trebuie să ne fie frică să trăim paralizați, ca niște morți vii, prefăcuți în ființe care nu trăiesc pentru că nu vor să riște, pentru că nu duc înainte angajamentele lor, pentru că se tem să greșească. Chiar dacă greșești, vei putea mereu să ridici din nou capul și să o iei de la capăt, pentru că nimeni nu are dreptul să-ți fure speranța.

Nu lăsați să vi se fure speranța! Drați tineri, îndrăzniți să deveniți artizani de visuri și creatori de speranță.¹³

Drați tineri, nu am venit pe lume pentru „a vegeta“, pentru a trăi comod, pentru a face din viață o canapea care să ne îmbie la somn; dimpotrivă, am venit pentru a lăsa o amprentă. Ce trist este să treci prin viață fără să lași o amprentă. Dar când alegem confortul, confundând fericirea cu consumul, atunci prețul pe care-l plătim este mult, dar mult mai mare: libertatea. Nu mai suntem liberi să lăsăm o amprentă. Ne pierdem libertatea. Acesta este prețul. Și sunt atâția care nu vor ca tinerii să fie liberi; există atâția care nu vă iubesc, care vă vor aiuriți, zăpăciți, adormiți, niciodată liberi. Nu, nu se poate! Trebuie să ne apărăm libertatea!

Tocmai aici apare paralizia: când începem să credem că fericirea este sinonimă cu comoditatea, că a fi fericit înseamnă să treci prin viață adormit sau narcotizat, că unicul mod de a fi fericit este de a sta ca aiurit. Este sigur că drogurile fac rău, dar există multe alte droguri acceptate social care provoacă și mai mult rău sau care ne înrobesc și mai tare. Și unele și altele ne despoaie de binele nostru cel mai mare: libertatea. Ne despoaie de libertate.¹⁴

Timpul pe care-l trăim astăzi nu are nevoie de tineri-canapea, ci de tineri cu papuci, ba chiar, cu ghete. Acest timp acceptă numai jucători titulari pe teren, nu este loc pentru rezerve. Lumea de astăzi vă cere să fiți protagoniști ai istoriei pentru că viața este frumoasă; numai să vrem s-o trăim, numai să vrem să lăsăm o amprentă!

Astăzi istoria ne cere să apărăm demnitatea noastră și să nu lăsăm ca alții să decidă viitorul nostru. Nu! Făuriți-vă voi înșivă viitorul! Domnul vrea să realizeze una dintre cele mai mari minuni pe care le putem trăi: să transforme mâinile noastre, ale tuturor, în semne de reconciliere, de comuniune, de creație. El vrea mâinile noastre pentru a continua să construiască lumea de astăzi. Vrea s-o construiască împreună cu fiecare dintre noi – cu tine!¹⁵

Dragi tineri, poate că unii dintre voi încă nu s-au hotărât ce anume să facă cu viața lor. Rugați-vă Domnului! El vă va descoperi drumul. Așa cum a făcut tânărul Samuel care a simțit înlăuntrul său glasul insistent al Domnului care îl chema; nu înțelegea, nu știa ce să spună, dar, cu ajutorul preotului Eli, până la urmă a răspuns aceluși glas: „Doamne, vorbește, pentru că eu te ascult (cf. *ISam* 3,1-10).“ Întrebați-L și voi pe Domnul: „Ce vrei să fac, ce drum trebuie să urmez?“¹⁶

Parcursul vieții este ca un drum – e important să ai privirea mereu asupra țintei. Pe când, într-o vacanță, dacă ne tot oprim ba să admirăm peisajul, ba să mâncăm câte ceva, nu ajungem departe, nu înaintăm cu adevărat. Fiecare dintre noi își poate pune această întrebare: pe drumul vieții, urmez eu neabătut o rută? Sau mă mulțumesc să trăiesc cu ziua, gândindu-mă doar să mă simt bine, să rezolv vreo problemă sau să mă distrez un pic? Care este țelul drumului meu? Să fie, oare, căutarea sănătății, despre care astăzi atâția spun că e mai importantă decât orice, dar care totuși mai devreme sau mai târziu va fi pierdută? Să fie oare căutarea bunurilor și a bunăstării? Nicidecum! Nu pentru așa ceva suntem în lume! „Întoarceți-vă la Mine“, spune Domnul. „La Mine“. Domnul este ținta călătoriei noastre în lume. Ruta trebuie trasată după El.

Pentru a regăsi ruta, astăzi ne este oferit un semn: cenușa pe cap. Acest semn ne duce cu gândul la zicala „a te îmbrăca în haină de sac“ și „a-ți pune cenușa pe cap“ – adică a-ți recunoaște păcătoșenia. Gândurile noastre urmăresc adesea lucruri trecătoare. Stratul subțire de cenușă pe care-l lasă aceste preocupări ale minții ne dovedește, cu delicatețe, acest adevăr: din tot ce-ți trece prin minte zilnic, făcându-te să alergi și să te frământă, nu va rămâne nimic. Oricât te-ai zbate, din viața aceasta nu vei lua cu tine nicio bogăție. Realitățile pământești dispar, ca praful în vânt. Bunurile sunt efemere, puterea trece, succesul apune. Cultura aparenței, dominantă astăzi și care te îndeamnă să trăiești

pentru lucrurile care trec, este o mare înșelăciune. Fiindcă viața este ca o flăcără: odată încheiată, din ea rămâne numai cenușă. Așadar, întrebă-te acum: de care parte te afli? Trăiești pentru foc sau pentru cenușă?¹⁷

Inima noastră se îndreaptă mereu într-o direcție: este ca o busolă ce caută să ne orienteze pe drumul vieții. Putem s-o comparăm și cu un magnet: are nevoie să se lipească de ceva. Dar dacă se lipește numai de lucrurile pământești, mai devreme sau mai târziu devine sclav al lor. Iar lucrurile de care trebuie să ne slujim devin lucruri de slujit. Frumusețea fizică, banii, cariera, distracțiile – dacă trăim pentru acestea, vor deveni idoli care ne folosesc, sirene care ne vrăjesc doar pentru a ne arunca în derivă. În schimb, dacă inima se lipește de ceea ce nu trece, ne regăsim pe noi înșine și devenim liberi.¹⁸

În viață nu trebuie să ne lipsească puterea de a visa. Un tânăr incapabil să viseze este împresurat de el însuși, este închis în el însuși. Cu toții visăm lucruri care nu se vor împlini poate niciodată... Dar visează-le! Dorește-le! Caută noi orizonturi! Deschide-te! Deschide-te marilor visuri! Deschide-te și visează! Crede că lumea se poate schimba prin tine. Crede că, dând ce ai mai bun din tine, vei contribui la schimbarea lumii. Nu uita asta, visează!

Uneori voi, tinerii, vă lăsați duși de val și visați prea mult, apoi experiența vieții vă taie elanul. Dar ce contează? Visați! Și spuneți celorlalți visurile voastre. Povestiți-le, vorbiți despre lucrurile mari pe care le doriți – cu cât este mai mare capacitatea de a visa, indiferent de nimicnicia realității imediate, cu atât ai mai mult drum de parcurs. De aceea, înainte de toate, cel mai important este a visa.¹⁹